

SMARTWIZ

GRADE 10 AFRIKAANS EXAM

MARKS/PUNTE: 80

MARKS/PUNTE	
-------------	--

TIME/TYD: 2 hours

SCHOOL/SKOOL _____

CLASS/KLASS (e.g. 4A) _____

SURNAME/VAN _____

NAME/NAAM _____

Instruksies vir Leerders:

- Lees al die instruksies sorgvuldig deur voordat jy met die eksamen begin.
- Skryf jou naam en leerdernommer duidelik op die antwoordblad/boekie neer.
- Beantwoord al die vrae tensy anders aangedui.
- Wys al jou werk/berekeninge waar van toepassing.
- Skryf netjies en leesbaar.
- Gebruik slegs blou of swart ink. * Moet nie korrektuurvloeistof/-band gebruik nie.
- Geen elektroniese toestelle (sakrekenaars, telefone, ens.) word toegelaat tensy uitdruklik toegestaan nie.
- Steek jou hand op as jy vrae het.
- Moet nie met ander leerders gesels tydens die eksamen nie.
- Enige vorm van afskryf sal lei tot diskwalifikasie.

Hierdie toets bestaan uit 8 bladsye, uitgesluit die voorblad.

AFDELING A: LEESBEGRIP (20)

Lees die onderstaande artikel en beantwoord die vrae:

"Eina, die Eiertyd!"

Elke jaar voor Paasfees is daar 'n groot aanvraag na sjokolade-eiers. In Suid-Afrika word miljoene eiers vervaardig vir die vakansieseisoen. Die meeste van hierdie lekkernye word in supermarkte verkoop en spesiaal verpak vir kinders.

Daar is egter bekommernis oor die hoeveelheid suiker en plastiekverpakking wat daarmee gepaard gaan. Ouders word aangeraai om gesonder alternatiewe te oorweeg – soos tuisgemaakte eiers of speelgoed as geskenke.

1. Waarom is daar 'n groot aanvraag na sjokolade-eiers voor Paasfees? (2)

2. Wie is die teikenmark vir die sjokolade-eiers? (2)

3. Noem een probleem wat met sjokolade-eiers geassosieer word. (2)

4. Wat stel die skrywer voor as 'n alternatief? (2)

5. Gee 'n sinoniem vir "bekommernis". (1)

6. Wat is die doel van hierdie artikel? (2)

7. Dink jy dit is 'n goeie idee om speelgoed eerder as lekkers te gee? Verduidelik. (3)

8. Hoe probeer supermarkte kinders aanlok om eiers te koop? (2)

9. Is die skrywer vir of teen sjokolade-eiers? Gee rede. (2)

AFDELING B: TAALSTRUKTUUR EN -GEBRUIK (20)

Lees die onderstaande paragraaf en voltooi die opdragte:

Die kinders **speel** buite in die straat. Hulle **lag** en **spring** van vreugde. Skielik **hoor** hulle 'n harde geluid. 'n Hond **hardloop** verby en **blaff** woedend. Almal **hardloop** vinnig huis toe.

1. Gee die werkwoord in die verlede tyd:
 - a) speel _____
 - b) hardloop _____ (2)
2. Verander die sin na indirekte rede:

“Die kinders sê: ‘Ons hoor iets buite.’” (2)
3. Gee die oortreffende trap van:
 - a) vinnig _____
 - b) vrolik _____ (2)
4. Skryf die volgende sin in die lydende vorm:

“Die hond blaf die kinders bang.” (2)

5. Skryf die volgende sin in negatiewe vorm:

“Die kinders lag vir die hond.” (1)

6. Skryf 'n vraag met die woord **waarom** oor die hond se gedrag. (2)

7. Skryf die volgende sin met 'n voegwoord:

“Die kinders het geskree. Hulle was bang.” (Gebruik “omdat”) (2)

8. Skryf die volgende in 'n sin met 'n intensiewe vorm:
 “Die hond is vinnig.” (1)

9. Gee die meervoud van:
 a) straat _____
 b) geluid _____ (2)
10. Gee die verkleinwoord van:
 a) hond _____
 b) straat _____ (2)

AFDELING C: POËSIE (10)

Lees die volgende gedig en beantwoord die vrae:

Winteroggend

‘n Stil wit mis
 lê soos ‘n kombers oor die veld –
 kaal bome staan
 soos wagte sonder rus.
 Die wind is ‘n fluit
 deur elke krakie en kriekie.

1. Noem een beeldspraak wat in strofe 1 gebruik word. (1)

2. Watter stemming skep hierdie gedig? (2)

3. Wat beteken die reël “wagte sonder rus”? (2)

4. Hoe gebruik die digter klank om gevoel te skep? (2)

AFDELING D: SKRYFWERK (30)

1. Opstel (Besinnend):

2. Transaksionele Teks:

Skryf jou antwoord hieronder:

TOTAAL : 80

MEMO

AFDELING A: LEESBEGRIP (20)

1. Omdat mense dit vir Paasfees koop / dis 'n tradisie. (2)
2. Kinders. (2)
3. Te veel suiker / te veel plastiek / ongesond. (Enige een) (2)
4. Tuisgemaakte eiers / speelgoed. (2)
5. Sorge / vrees / angstigheid. (1)
6. Om mense aan te moedig om gesonder keuses te maak. (2)
7. Ja, want dit is gesonder / Nee, want kinders hou van lekkers (aanvaar enige logiese rede). (3)
8. Deur dit kleurvol en spesiaal vir kinders te verpak. (2)
9. Teen – want hy noem negatiewe gevolge en stel alternatiewe voor. (2)

AFDELING B: TAALSTRUKTUUR EN -GEBRUIK (20)

1. a) het gespeel (1)
b) het gehardloop (1)
2. Die kinders sê dat hulle iets buite hoor. (2)
3. a) vinnigste (1)
b) vrolikste (1)
4. Die kinders word deur die hond bang geblaf. (2)
5. Die kinders lag nie vir die hond nie. (1)
6. Waarom het die hond geblaf / so woedend gehardloop? (2)
7. Die kinders het geskree omdat hulle bang was. (2)
8. Die hond is blitsvinnig. (1)
9. a) strate (1)
b) geluide (1)
- 10.

- a) hondjie (1)
b) straatjie (1)

AFDELING C: POËSIE (10)

1. Vergelyking: “lê soos ‘n kombers oor die veld” (1)
2. Kalm / stil / koud / alleenheid. (2)
3. Die bome staan stil en bewegingloos soos wagte wat nooit rus nie. (2)
4. Die wind “fluit” – klanknabootsing gee ‘n koue, spookagtige gevoel. (2)
5. Dit simboliseer koue, bedekking, stilte, misterie of selfs onsekerheid. (3)

AFDELING D: SKRYFWERK (30)

Gebruik 'n rubriek of die volgende gids:

- **Taalgebruik en grammatika:** (10)
 - Spelling, leestekens, sinstruktuur, korrekte Afrikaanse taalgebruik
- **Inhoud en samehang:** (10)
 - Relevante, logiese inhoud met duidelike tema of boodskap
- **Struktuur en formaat:** (10)
 - Regte formaat vir opstel / SMS-gesprek (bv. dialoog, toon, paragrawe, slot)

Let op: Moedig kreatiwiteit aan. Punte-markering mag met diskresie toegepas word volgens leerders se vlak.

TOTAAL : 80

